

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษา
ในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ*
THE DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL INSTITUTION ADMINISTRATOR
COMPETENCY MODEL IN INNOVATIVE LEARNING MANAGEMENT FOR ELECTRONIC
PROFESSION TEACHERS IN INSTITUTE OF VOCATIONAL EDUCATION, BANGKOK

¹อรัญญา พิสุทธากุล Aranya Phisoottakul, ²ภารดี อนันต์นาวิ Paradee Anannawee,

³พงศ์เทพ จิระโร Pongthep Jiraro

^{1,2}มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ North Bangkok University, Thailand

³วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา St theresa international college, Thailand

Corresponding Author E-mail: babybe_99@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ มี 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้และประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ 265 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างได้จากการใช้ตาราง Krejcie & Morgan และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า สภาพและแนวทางการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวม มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการพัฒนารูปแบบได้ 2 องค์ประกอบ องค์ประกอบที่ 1 องค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 6 ชั้น คือ 1) ด้านโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม 2) ด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 3) ด้านวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมนวัตกรรม 4) ด้านบรรยากาศองค์กรสร้างสรรค์ 5) ด้านการทำงานเป็นทีม 6) ด้านการพัฒนาบุคลากร องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 2 คือ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การนำองค์กร 4) การควบคุม ผลการประเมินรูปแบบมีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหารจัดการ, องค์กรนวัตกรรมการศึกษา, สถานศึกษา, ศตวรรษที่ 21

Abstract

This research paper aims to to develop and evaluate model of educational innovative organization management schools in the 21st century affiliated with Sumutprakarn Provincial Office for Local Administration. There was divided into three steps; Step 1: Study condition and guidelines the educational innovative organization management schools in the 21st century affiliated with Sumutprakarn Provincial Office for Local Administration. Step 2: Create and develop the model of educational innovative organization management schools in the 21st century affiliated with Sumutprakarn Provincial Office for Local Administration Step 3: Try out and evaluate the feasibility and benefit of model. The samples consisted of school directors, teachers and educational supports affiliated with Sumutprakarn Provincial Office for Local Administration. They were 265 people with stratified random sampling by using table of Krejcie; & Morgan. The research instrument was questionnaire, interview, evaluate feasibility and benefit. It was analyzed using basic statistics and content analysis. The results revealed that status and guidelines the educational innovative organization management schools in the 21st century affiliated with Sumutprakarn Provincial Office for Local Administration in overall, performance was at highest level. The result of development model consisted of 2 components. Component 1 was the educational innovative organization management schools in the 21st century, there were 6 steps, such as 1) Appropriate organizational structure 2) Innovative leadership 3) Organization culture that fosters innovation 4) Creative organizational climate 5) Teamwork 6) Innovation development. Component 2 was a procedure of educational innovative organization management schools in the 21st century such as 1) Planning 2) Organizing 3) Leadership 4) Controlling. The result of evaluate feasibility and benefit was at highest all of aspects.

Keywords: Model, Management, Educational Innovation Organization, Schools, The 21st Century

บทนำ

ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคของเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based economy) ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ต้องอาศัยองค์ความรู้ (Knowledge-based society) ที่ปัจจัยในการผลิตและการแข่งขันกำลังเปลี่ยนไปเป็นปัจจัยที่ไม่อาจจับต้องได้มากขึ้น เช่น ความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการค้าข้ามประเทศที่อาศัยวัฒนธรรมเป็นสื่อ ดังนั้น การพัฒนานวัตกรรมจึงเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้ทุกองค์กรสร้างจุดยืนที่เข้มแข็ง เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมโดยมีเป้าหมายอยู่ที่ความอยู่รอด การเจริญเติบโต และการสร้างสมรรถนะในการแข่งขันอย่างยั่งยืนสภาวะการณ์ดังกล่าวไม่ได้จำเพาะอยู่แต่ในด้านเศรษฐกิจเท่านั้น การบริหารกิจการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์นี้ก็จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพ ในการทำให้สถานศึกษาดำเนินการไปด้วยดี และบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลง ด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วอย่างไร้พรมแดน และกระทบกระเทือนไปทุกกิจการ ไม่เว้นแม้แต่ด้านการจัดการศึกษาที่จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพ จึงจะทำให้การบริหารการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ (ธีระ รุญเจริญ, 2553) กระแสการเปลี่ยนแปลงที่มุ่งเข้าสู่ยุคนวัตกรรมดังกล่าว สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545 (ฉบับที่ 3) 2553 และ (ฉบับที่ 4) หมวด 9 เทคโนโลยีทางการศึกษา มาตรา 64 ที่กำหนดว่า รัฐจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อ สิ่งพิมพ์อื่นวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และมาตรา 65 ที่กำหนดว่า ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ หากมีการดำเนินการตามแนวคิดดังกล่าวจะทำให้เกิดเป็นนวัตกรรมที่สามารถนำมาใช้กับการบริหารและการจัดการศึกษาได้เป็นการที่องค์กรการศึกษาจะประสบความสำเร็จและอยู่รอดท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็วดังกล่าว ขึ้นอยู่กับการมีความคิดสร้างสรรค์ การค้นพบสิ่งใหม่ๆ และการสร้างนวัตกรรม จากองค์กรแบบดั้งเดิม (Traditional organization) ที่เน้นการสั่งการจากบนลงล่าง ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้ควบคุมสั่งการ และวางแผนการทำงานทั้งหมด ต้องเปลี่ยนลักษณะองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา (Educational innovative organization) ที่ต้องมีการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษา การบริหารงานใหม่ๆ รวมไปถึงการสร้างนิสัยนวัตกรรมให้เกิดขึ้นกับคนในองค์กร กล่าวคือครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาจะต้องมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์สร้างรูปแบบการทำงาน สร้างสื่อการสอน และวิธีจัดการเรียนการสอนใหม่ๆ อยู่เสมอเพื่อพัฒนาสถาบันการศึกษา เพราะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ถือเป็นจุดกำเนิดของการสร้างนวัตกรรมให้เกิดขึ้นภายในองค์กร เป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่ ไม่อาจจับต้องได้ (Intangible asset) แต่มีค่ามหาศาลมากกว่าทรัพย์สินทางกายภาพ (องค์การ ประจันเขตต์, 2557)

องค์กรแห่งนวัตกรรม (Innovative organization) เป็นองค์กรรูปแบบใหม่ที่มีการปรับเปลี่ยนลักษณะองค์กรที่สนับสนุนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และพนักงานในองค์กรมีการเลือกใช้ความคิดใหม่หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อพัฒนาเครื่องมือ ระบบ กระบวนการ นโยบาย สินค้าหรือบริการที่มีความใหม่ต่อองค์กร และทำให้เกิดประโยชน์ ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ, 2553) ในส่วนขององค์กรแห่งนวัตกรรมทางการศึกษา (Innovative organization) เป็นองค์กรทางการศึกษาที่มีการสร้างสิ่งใหม่หรือมีการพัฒนาดัดแปลงสิ่งเดิม ทั้งรูปแบบ วิธีการทำงาน และการจัดการเรียนการสอนแล้วทำให้การจัด

การศึกษามีประสิทธิภาพดีขึ้นกว่าเดิม (องค์การ ประจันเขตต์, 2557) องค์การทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า มีหน้าที่ในการให้บริการทางการศึกษากับสังคมและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและพร้อมที่จะแข่งขันเพื่อให้ องค์การของตนเอง สามารถที่จะทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป (ชวน ภารังกุล, 2556)

สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ ระดับชั้นปฐมวัย (เตรียมอนุบาลและอนุบาล) ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ซึ่งในแต่ละสถานศึกษาจะเปิดสอนเพียงระดับใดระดับหนึ่ง ระดับเดียว มากกว่าหนึ่งระดับ หรือทุกระดับได้ มีโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ทั้งสิ้น จำนวน 31 โรงเรียน ห้องเรียน จำนวน 512 ห้อง ผู้บริหาร จำนวน 31 คน ครู จำนวน 397 คน และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 422 คน รวมทั้งสิ้น 850 คน นักเรียน ระดับชั้นอนุบาล จำนวน 4,427 คน นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 7,616 คน นักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 2,617 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 14,660 คน การบริหารจัดการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ในช่วงปี พ.ศ. 2563 ถึง พ.ศ. 2564 นั้นเป็น การจัดการศึกษาท่ามกลางสถานการณ์สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคระบาด โควิด-19 ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง แพร่กระจายไปทั่วทั้งจังหวัดสมุทรปราการ มีผู้คนเจ็บป่วยและล้มตายจำนวนมาก เหตุการณ์ดังกล่าวได้สร้างปัญหาความยุ่งยากให้กับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ เป็นอย่างมาก เนื่องจากจังหวัดสมุทรปราการอยู่ในเขตพื้นที่สีแดงเข้ม ตลอดระยะเวลาของการ แพร่ระบาดของโรคระบาด โควิด-19 องค์การปกครองท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ ได้ถอดบทเรียนการจัดการ การศึกษาเพื่อรับมือสถานการณ์จากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ระลอกที่ 1 จนได้แนวทางการ จัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม ตามที่ ศบค. กำหนด โดยให้ทุกโรงเรียนจัดการเรียนการสอนเหมือนกันใน 5 รูปแบบ ตามความเหมาะสม คือ 1) On-site เรียนที่โรงเรียน โดยมีมาตรการเฝ้าระวังตามประกาศของศูนย์ บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) 2) On-air เรียนผ่านมูลนิธิการ ศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือ DLTV 3) On-demand เรียนผ่านแอปพลิเคชัน ต่างๆ 4) On-line เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต และ 5) On-hand เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร เช่น หนังสือ แบบฝึกหัดใบ งาน ในรูปแบบผสมผสาน และมีการนำเทคโนโลยี ระบบปฏิบัติการและนำกระบวนการทำงานสมัยใหม่ เข้ามา ใช้บริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ เช่น การจัดประชุมครูและ บุคลากรทางการศึกษา ด้วยระบบ Zoom Meeting หรือ Google Meet เป็นต้น (สถานีวิเคราะห์ความเสี่ยงแห่ง ประเทศไทย, 2564) ซึ่งระหว่างดำเนินการพบปัญหาว่า ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน บางส่วนมีปัญหาเรื่องการปรับตัวในการใช้เทคโนโลยี ขาดความพร้อมในด้านงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ เพื่อใช้จัดการเรียนการสอนออนไลน์ เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต หรือโทรศัพท์มือถือ นักเรียนและครูขาด แคลนเครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนบางส่วนอาศัยอยู่กับผู้สูงอายุที่ไม่มีความรู้และ ทักษะการใช้เทคโนโลยีจึงไม่สามารถให้คำแนะนำหรือเป็นที่ปรึกษาแก่บุตรหลานได้ ปัญหาด้านพฤติกรรมของ นักเรียน เช่น การบริหารจัดการเวลาและความรับผิดชอบของตนเองของนักเรียน นอกจากนั้น ปัญหาด้าน ครอบครัวยังมีนักเรียนบางส่วนต้องทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระครอบครัวขณะอยู่บ้าน ส่งผลให้การเรียนรู้ของ นักเรียนแต่ละคนแตกต่างกันและไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร ทั้งกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและ รวดเร็วยุคไทยแลนด์ 4.0 ขับเคลื่อนด้วยความรู้และนวัตกรรม (ทีศนา แสงระวี และเรชา ชูสุวรรณ, 2565)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เกิดประโยชน์และสามารถประยุกต์ใช้พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องทั้งยังได้เป็นรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อพัฒนาและประเมินรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรม ทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อทดลองใช้และประเมินรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรม ทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรม ทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

1. ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ องค์กรประกอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรม ทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีประสิทธิภาพ

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ องค์กรประกอบของการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

2. ศึกษาสภาพการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ในปัจจุบัน โดยใช้แบบสอบถาม สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 31 คน ครู จำนวน 397 คน และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 417 คน รวมจำนวน 850 คน จาก 31 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 265 คน ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Mogan (1970) ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ

(Stratfied Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม ใช้สัดส่วนของกลุ่มประชากรที่จะศึกษาทั้งหมดเทียบกับผลลัพธ์ที่ได้จากการใช้ตาราง Krejcie ;& Morgan ที่ความคลาดเคลื่อน 5%

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

3. ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยการการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ความสามารถ และ/หรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จาก 3 กลุ่ม จำนวน 9 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 1 คน ศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 1 คน รวมจำนวน 3 คน 2) กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับและมีประสบการณ์ในการบริหารองค์กรนวัตกรรมการศึกษาเป็นเวลา 5 ปี จำนวน 3 คน 3) กลุ่มนักวิชาการ ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยที่จบการศึกษาปริญญาเอกด้าน ด้านการผู้บริหารการศึกษา จำนวน 3 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

4. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยการการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ความสามารถ และ/หรือมีประสบการณ์

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

1. ยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย 1) ด้านโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม 2) ด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 3) ด้านวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมนวัตกรรม 4) ด้านบรรยากาศองค์กรสร้างสรรค์ 5) ด้านการทำงานเป็นทีม 6) ด้านการพัฒนานักนวัตกรรม

2. นำผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 มาใช้เป็นข้อมูลสำหรับยกร่าง รูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

3. นำร่างรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม และนำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาไปปรับปรุงแก้ไข รูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. ตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ และ/หรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจาก 3 กลุ่ม จำนวน 9 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 1 คน ศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 1 คน รวมจำนวน 3 คน 2) กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับและมีประสบการณ์ในการบริหารองค์กรนวัตกรรมมาเป็นเวลา 5 ปี จำนวน 3 คน 3) กลุ่มนักวิชาการ ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยที่จบการศึกษาปริญญาเอกด้าน ด้านการผู้บริหารการศึกษา จำนวน 3 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้และประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ดำเนินการดังนี้

1. การทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ มีผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทศบาล 1 (ในระบบสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง) สังกัดเทศบาลเมืองปากน้ำสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 46 คน

2. ประเมินรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

1.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวม มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือ โครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.57) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.60) การพัฒนานักนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.52) และมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.55) บรรยากาศองค์กรสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.55) การทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.50) ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวม

สภาพการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. โครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม	4.48	0.57	มาก
2. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	4.49	0.60	มาก
3. วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมนวัตกรรม	4.52	0.55	มากที่สุด
4. บรรยากาศองค์กรสร้างสรรค์	4.59	0.55	มากที่สุด
5. การทำงานเป็นทีม	4.56	0.50	มากที่สุด
6. การพัฒนานักนวัตกรรม	4.40	0.52	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.55	0.60	มากที่สุด

1.2 ผลสรุปแนวทางการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ สรุปได้ ดังนี้

1.2.1 โครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม คือ การจัดโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม คือ สถานศึกษาควรจัดโครงสร้างที่มีความเหมาะสมส่งเสริมการบริหารจัดการสถานศึกษา ขับเคลื่อนการทำงานเป็นทีม มีการกระจายอำนาจ จากหน่วยงานหลักในองค์กรกระจายไปยังฝ่ายต่างๆ ในสถานศึกษาการจัดโครงสร้างในการบริหารจัดการภายในองค์กรแบบนี้จะมีความยืดหยุ่นและความคล่องตัวเกิดความร่วมมือในการทำงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เกิดขึ้นได้มาก มีการระดมความรู้ความสามารถหลากหลาย สรรหาความร่วมมือจากหลายอาชีพและความเชี่ยวชาญหลายสาขา มามีส่วนร่วม รับผิดชอบร่วมกัน (Collective responsibility) เครือข่ายที่เหมาะสมในการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะช่วยกระตุ้นให้บุคลากรเกิดการพัฒนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงมือแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็ว มีการสื่อสารภายในองค์กรเกิดประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความรวดเร็วใน

1.2.2 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม คือ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ ด้านนวัตกรรมที่ปฏิบัติได้จริงแสวงหาเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในองค์กร สนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และให้ความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องในการสร้าง การพัฒนา และการใช้นวัตกรรม เป็นที่ปรึกษาให้กับบุคลากร ส่งเสริมบรรยากาศการทำงานเป็นทีมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้บุคลากรมีความคิดสร้างสรรค์ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และมีแรงบันดาลใจในการสร้างนวัตกรรม ให้การยกย่อง ชมเชยบุคลากรที่สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ สำเร็จ บทบาทที่สำคัญ คือ ผู้นำต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ สามารถกำหนดนโยบายและกรอบการทำงานได้อย่างชัดเจน ยอมรับฟังความคิดเห็น และรับผิดชอบกระบวนการบริหารจัดการองค์กรในทุกมิติ สร้างความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนระหว่างองค์กร สร้างการยอมรับในความแตกต่างระหว่างสมาชิกทั้งในและนอกองค์กร การสร้างความไว้วางใจ ทำให้เกิดเกิดการเชื่อมโยงในทุกระดับ

1.2.3 วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมนวัตกรรม คือ วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมนวัตกรรม คือ สถานศึกษาปลูกฝังค่านิยมด้านนวัตกรรมลงไปในวัฒนธรรมขององค์กรได้ ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน และอำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการ สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมให้บุคลากรมุ่งแสวงหาสิ่งใหม่ๆ

รักการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการคิดวางแผน และตัดสินใจในการดำเนินงาน มีวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม กล้าแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มุ่งมั่นค้นคว้า สร้าง ทดลอง วิจัย รวมถึงหาวิธีปรับปรุง แก้ไขปัญหาโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมใหม่ๆ และเตรียมพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้น และการออกแบบวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อให้เกิด Innovation ไปพร้อมๆ กัน

1.2.4 บรรยากาศองค์กรสร้างสรรค์ คือ บรรยากาศองค์กรสร้างสรรค์ คือ บรรยากาศองค์กรเชิงบวก บุคลากรในองค์กรมีความคิดสร้างสรรค์ และมีความสามารถในการทำงานเป็นทีม ให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น รักการเรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน มีวินัย และสามารถสร้างแรงจูงใจในตัวเองได้ ผู้บริหารในองค์กรมีวิธีการพัฒนาบุคลากร โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร เพื่อให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการสร้างนวัตกรรม สร้างแรงจูงใจและส่งเสริมให้บุคลากรมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยจัดอบรมให้ความรู้ ฝึกฝนทักษะด้านนวัตกรรม และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ยั่งยืน

1.2.5 การทำงานเป็นทีม คือ การทำงานเป็นทีม คือ สถานศึกษาใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน และอำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการ สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม กล้าแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มุ่งมั่นค้นคว้า สร้าง ทดลอง วิจัย รวมถึงหาวิธีปรับปรุง แก้ไขปัญหาโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมใหม่ๆ และเตรียมพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้น การเป็นผู้นำทีมที่ดีต้องให้เกียรติกัน และการยอมรับจากสมาชิก มีการกำหนดเป้าหมาย และทิศทางที่ชัดเจน มีวิสัยทัศน์ขององค์กรโดยมาจากการมีส่วนร่วมของทีมงาน

1.2.6 การพัฒนานักนวัตกรรม คือ การพัฒนานักนวัตกรรม คือ ผู้บริหารองค์กรมีการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมในองค์กร และมีทิศทางในการพัฒนาการบริหารจัดการ โดยจัดการประชุม ฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานด้านกระบวนการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการพัฒนาความสามารถในการจัดทำสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการจัดการด้านต่างๆ ของสถานศึกษาใช้ปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน และการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้ได้ให้บุคลากรประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและปรับปรุงจุดด้อย และพัฒนาจุดเด่นในงานของตนการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ด้านการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมได้ เพิ่มแรงจูงใจที่สามารถกระตุ้นให้บุคลากรคิดค้นและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการแนวทางใหม่มากขึ้น การทำงานมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2. ผลการพัฒนาและประเมินรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรม ทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

2.1 ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

รูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น รูปแบบมีองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 องค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยด้านโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม ด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้านวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมนวัตกรรม ด้านบรรยากาศองค์กรสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการพัฒนา

นักนวัตกรรม และองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารจัดการองค์รวมนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยการวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การนำ (Leading) การควบคุม (Controlling)

2.2 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการองค์รวมนวัตกรรม ทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

ผู้วิจัยประเมินเหมาะสมและความถูกต้องของร่างรูปแบบรูปแบบการบริหารจัดการองค์รวมนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการองค์รวมนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสมและความถูกต้อง นำไปทดลองใช้ได้

3. ผลการทดลองใช้และประเมินรูปแบบการบริหารจัดการองค์รวมนวัตกรรม ทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

ผลการทดลองใช้และประเมินร่างรูปแบบการบริหารจัดการองค์รวมนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยทดลองกับโรงเรียนเทศบาล 1 (ในระบบสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง) สังกัดเทศบาลเมืองปากน้ำสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ระยะเวลาในการทดลองใช้ 1 ภาคการศึกษา ของปีการศึกษา 2565 พบว่า ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อตรวจสอบรายประเด็น พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการองค์รวมนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยที่นำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารจัดการองค์รวมนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาทางด้าน ดังนี้ 1) โครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม 2) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 3) วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมนวัตกรรม 4) บรรยากาศองค์กรสร้างสรรค์ 5) การทำงานเป็นทีม 6) การพัฒนานักนวัตกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดโครงสร้างองค์กรมีความเหมาะสมในการส่งเสริมการบริหารจัดการสถานศึกษา ขับเคลื่อนการทำงานเป็นทีม มีการกระจายอำนาจ มีความยืดหยุ่นและความคล่องตัวเกิดความร่วมมือในการทำงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เกิดขึ้นได้มาก มีการระดมความรู้ความสามารถหลากหลาย สรรหาความร่วมมือจากหลายอาชีพและความเชี่ยวชาญหลายสาขามีร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน สร้างเครือข่ายที่เหมาะสมในการบริหารจัดการองค์รวมนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เกิดการพัฒนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างรวดเร็ว มีการสื่อสารภายในองค์กรเกิดประสิทธิภาพ ทิศทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่เป็นระบบ ชัดเจน มีกระบวนการดำเนินงาน และการรองรับการเปลี่ยนแปลง มีการประเมินผลการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการองค์รวมนวัตกรรมทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยด้านสารสนเทศขององค์กรอย่างหลากหลาย มีความสอดคล้องบางประการกับงานวิจัยของวชิร อ่อนอ้าย, ฉันทนา จันทร์บรรจง, วิทยา จันทร์ศิลา และสำราญ มีแจ้ง (2558) ที่ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม คือ รูปแบบการบริหารเชิงระบบ ซึ่งมี 8 องค์ประกอบ

แบ่งออกเป็นด้านปัจจัย 4 องค์ประกอบ ด้านกระบวนการ 2 องค์ประกอบ และด้านสิ่งแวดล้อม 2 องค์ประกอบ ด้านปัจจัย ได้แก่ 1) โครงสร้างองค์กรแบบยืดหยุ่น เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม 2) ก้าวหน้าของนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 3) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสื่อสารที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม 4) เครือข่ายความร่วมมือที่หลากหลาย ด้านกระบวนการ ได้แก่ 1) การสร้างกลยุทธ์เชิงนวัตกรรม และ 2) การสร้างทีมงานเฉพาะกิจที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม ด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กร ได้แก่ 1) วัฒนธรรมองค์กร ที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม และ 2) บรรยากาศองค์กรที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม

2. รูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ มีองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย 1) ด้านโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม 2) ด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 3) ด้านวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมนวัตกรรม 4) ด้านบรรยากาศองค์กรสร้างสรรค์ 5) ด้านการทำงานเป็นทีม 6) ด้านการพัฒนาบุคลากร และองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยกระบวนการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษา ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การนำองค์กร 4) การควบคุม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกระบวนการวิจัยอย่างมีขั้นตอนผ่านการศึกษาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม ถูกต้อง เหมาะสม นอกจากนั้นมีผู้เชี่ยวชาญให้ข้อคิดเห็นเสนอแนะในการสร้างและพัฒนารูปแบบฯ สอดคล้องบางประการกับงานวิจัยของอรอนงค์ โรจน์วัฒนบูลย์ (2554) ที่ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้และระบบการจัดการความรู้ที่มีกระบวนการชัดเจน และใช้เทคโนโลยีในการสร้างคลังความรู้การส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนา นวัตกรรม โครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม คือ โครงสร้างองค์กรแบบทีมข้ามสายงาน ระบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีการบริหารคนเก่ง และมีระบบที่เลี้ยง มีการสอนงาน การมอบหมายงานโครงการ การมอบอำนาจ เป็นระบบที่ส่งผลเชิงบวกต่อแนวทางการพัฒนาผู้นำเชิงนวัตกรรม และสอดคล้องบางประการกับงานวิจัยของ กุศล ทองวัน (2553) ที่ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่งเสริมให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อระดับการเป็นองค์กร นวัตกรรม ได้แก่ ปัจจัยทางด้านการทำงานเป็นทีมมีความสัมพันธ์ต่อระดับการเป็นองค์กรนวัตกรรมมากที่สุด รองลงมา คือ บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ วัฒนธรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และเทคโนโลยีการเรียนรู้ ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการทำงานเป็นทีมก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน กระตุ้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร นำไปสู่การสร้างความสามารถของทีม และนำไปสู่ความสามารถในการแข่งขัน สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันขององค์กร แต่เหตุผลที่ทำให้ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมในการเรียนรู้มีความสำคัญมากกว่าเทคโนโลยีในการเรียนรู้ ซึ่งต่างจากลำดับของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพราะพื้นฐานของ นวัตกรรมนั้นผู้จะสร้างนวัตกรรมได้นั้นต้องมีความรู้จึงจะสามารถสร้างนวัตกรรมได้ สำหรับปัจจัยทางด้านการเพิ่มอำนาจและความรับผิดชอบในงานไม่มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรนวัตกรรม

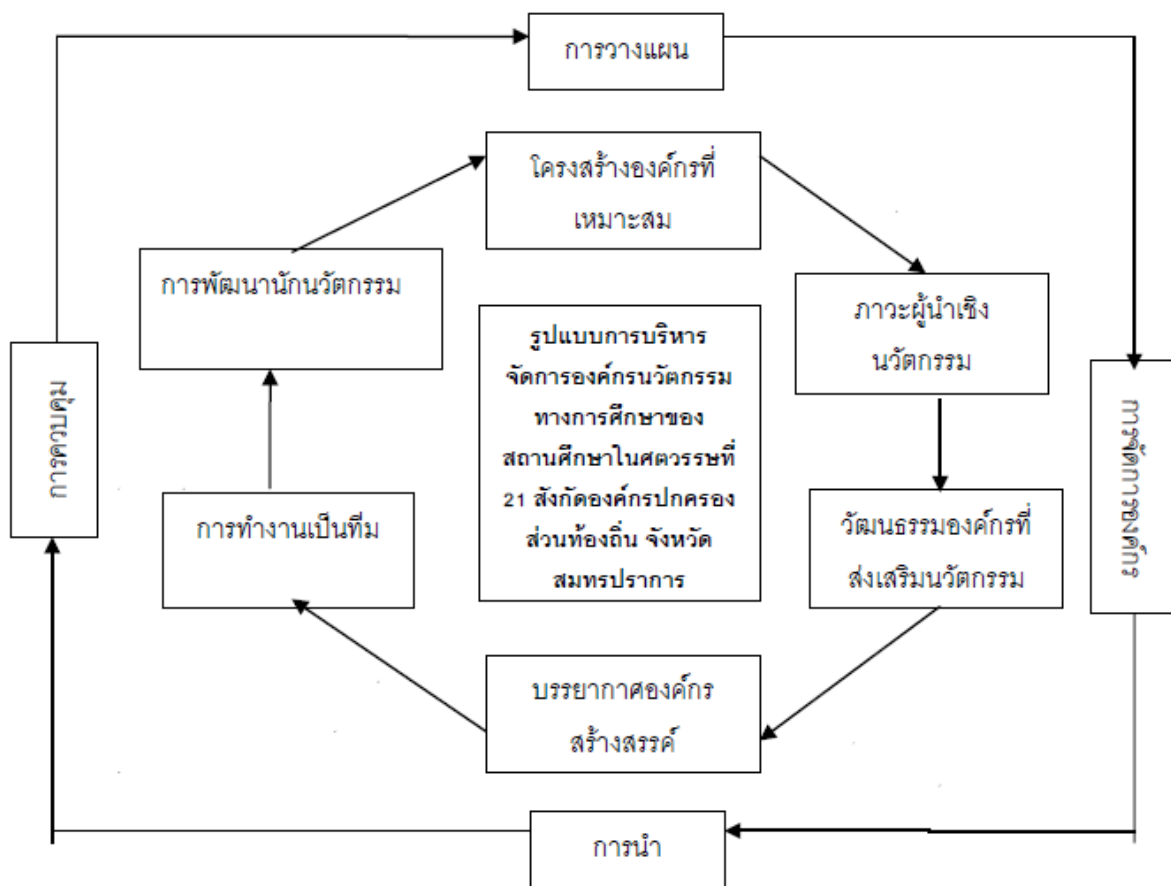
3. ผลทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ไปใช้กับโรงเรียนเทศบาล 1 (ในระบบ สาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง) สังกัดเทศบาลเมืองปากน้ำสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ โดยผู้วิจัยนำ คู่มือการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไปให้ฝ่ายบริหารของ

โรงเรียน และประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวม ด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อตรวจสอบรายประเด็น พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สอดคล้องบางประการกับงานวิจัยของวุฒิพงษ์ ภัคดีเลลา (2554) ที่ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะขององค์กรนวัตกรรมการศึกษา ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ กลยุทธ์และเป้าหมาย โครงสร้างองค์การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ การให้รางวัลและการยอมรับ การสื่อสาร การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร ทรัพยากร การประเมินและการลำเลียงความคิด ผู้นำ บุคลากร เครือข่าย วัฒนธรรมและค่านิยมร่วม อีกทั้งข้อเสนอแนะสำหรับองค์กรในการนำไปปฏิบัติคือคุณลักษณะขององค์กรนวัตกรรมการศึกษาที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับองค์กรที่ต้องการมุ่งไปสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรมการศึกษา แต่การที่องค์กรจะนำไปปรับใช้นั้นยังขึ้นอยู่กับบริบทที่แตกต่างกันไปของแต่ละองค์กร บางองค์กรอาจไม่จำเป็นต้องมีคุณลักษณะบางประการตามผลการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคุณลักษณะขององค์กรที่แตกต่างกัน เช่น ประเภทของธุรกิจ ขนาดองค์กร เป็นต้น ซึ่งในส่วนของคุณลักษณะที่กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มต้นสร้างองค์กรนวัตกรรมการศึกษาให้มุ่งเน้นที่การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมนวัตกรรม และผู้นำที่เป็นผู้บริหารสูงสุดขององค์กรควรให้ความสำคัญกับนวัตกรรมและมุ่งมั่นในการสร้างองค์กรนวัตกรรมการศึกษาอย่างจริงจัง

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้อง เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น รูปแบบมีองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 องค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยด้านโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม ด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้านวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมนวัตกรรม ด้านบรรยากาศองค์กรสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการพัฒนานักนวัตกรรม และองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยการวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม สรุปองค์ความรู้การวิจัย ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การนำรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ไปใช้ในการพัฒนาองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษา และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

1.2 ควรศึกษาและวิเคราะห์บริบทสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาในการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาโดยเน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาองค์ประกอบองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการมีส่วนร่วมของเครือข่าย พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในสังกัดอื่นๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาที่ต่อเนื่องอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กุลล ทองวัน. (2558). ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ต่อระดับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้และระดับการเป็นองค์กรนวัตกรรม: กรณีศึกษาสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. *บริหารธุรกิจ*. 33(128). 34-48.
- ชวน ภารังกุล. (2556). การศึกษาความเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดราชบุรี. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ทีศนา แสงระวี และเรชา ชูสุวรรณ. (2565). ครูไทยกับการจัดการเรียนรู้ในยุค Digital Disruption. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*. 9(4). 13-25.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปตรวจสอบและประเมินภายนอกรอบสาม. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- วชิณ อ่อนอ้าย, ฉันทนา จันทร์บรรจง, วิทยา จันทร์ศิลา และสำราญ มีแจ้ง (2558). รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 17(2). 74-84.
- วุฒิพงษ์ ภักดีเลลา. (2554). การศึกษาคูณลักษณะขององค์กรนวัตกรรม: กรณีศึกษาองค์กรที่ได้รับรางวัลด้านนวัตกรรม. *วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต*. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย. (2564). กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด 5 รูปแบบการเรียนการสอนรองรับการเปิดภาคเรียนให้เหมาะสมแต่ละภูมิภาคของประเทศ. แหล่งที่มา <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG210517091249485> สืบค้นเมื่อ 20 พ.ค. 2564.
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (2553). *การจัดการสู่องค์กรนวัตกรรม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ.
- องค์การ ประจันเขตต์. (2557). องค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา ทางเลือกใหม่ของการบริหารการศึกษา. *วารสารพยาบาลทหารบก*. 15(1). 45-51.
- อรอนงค์ โรจน์วัฒนบูลย์. (2553). *การพัฒนาตัวแบบผู้นำเชิงนวัตกรรม*. ดุษฎีนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3). 607-610.